

Ключакхэм лъагъэкотэшт

Адыгэ Республикэм и Лышхээ Къумпыл Мурат Урысыем икомпозиторхэм я Союз иправление итхаматэу Рашид Калимуллинымрэ мы организацием пшэдэкхыжь зыхырэ исекретарэу Павел Леваднэмрэ тыгъуасэ алыглагъ.

Іофхъабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковар, Адыгейим культурэмкэ иминистрэ Аульэ Юрэ, УФ-м, Адыгейим, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэцхэ-Щэрджэсъим янароднэ артистэу, ансамблэу «Испъамыем» ихудожественнэ пащэу, композиторэу Нэхэе Аслъан.

Союзым итхаматэ зэлүкгүм пэублэ псальэ кышишызэ, республикэм ипащэу культурэм, творчествэм, искусствэм хэхъонигъэхэр ашынхэм зиахышу хэлмэн зэрэфэрэзэр кыгуагъ. Тикъералпыу щыпсэурэ цыф лъепк пэпчь зымы фэмидэ ежь икултурэ зэрийр, ар тибаинигъэ шъхьаэу зэрэштыр хигъеунэфыкыгъ.

— Композиторым опсэ-
уфкыгъ зегъасэ, ишынгъэ-
хэм ахегъахьо. Ау ахэм аицишэу
зырызхэр арых гъехъэгъэшхохэр
зышихнхэ зыльэкхэрэр. Нэхэе
Аслъан фэдэ цыфхэр лэшигъум
зэ къэххух, арышь, ащ ишынгъэ-
негэ непэ къызфэдгъэфедэн фае.
Ащ даклоу лъэнкь орэдьр, куль-
турэр ыпэкхэ лъызыгъэкотэшт
Іофышихэм ягъехъазырын
тынаи тедгъэтийнм мэхъанэн-
ихо и. Сэнаущыгъэ зыхэлт ка-
дрэхэмкы Адыгэир сидигъу баи-
гъэ, непи арэущтэу щит. Арышь,
композитор хүн зыльэкхэр
ныбжыкхэм талыххун, къэд-
гъотынхэ ыкни едгээдженхэ фае.

Мы сэнхьатым имэхъанэ республикэм зыкыщегъиэтгэгъэним
фэйоришихэм ягъехъазырын
тынаи тедгъэтийнм мэхъанэн-
ихо и. Сэнаущыгъэ зыхэлт ка-
дрэхэмкы Адыгэир сидигъу баи-

гъэ, непи арэущтэу щит. Арышь,
композитор хүн зыльэкхэр
ныбжыкхэм талыххун, къэд-
гъотынхэ ыкни едгээдженхэ фае.

Адыгейим къэкогъэ хъаклэхэм зэрафэ-
разэр къыхигъэшыгъ нэужжим гущыгъэр
зыштэгъэ Нэхэе Аслъан. Культурэм
хэхъонигъэхэр ышынхэм АР-м и Лышхъэ,
республикэм ипащхэм анаэ зэрэ-

тетыр, ишынгъу къазэрафэхъухэрэ
игуапэу хигъеунэфыкыгъ.

— Культурэм фытегъэпсихъэгъ
еджээнэ учрежденияб тохи, ахэм
зэрифшишьуаиу Йоф аишынам, ти-
цикхэгъэ кадрэхэр агъехъазырын-
хэм мэхъанэнхо и. Къыткы-
хуухъэрэ лэзүнхэм тадэлэжьсан,
гъогу тэрэз тетицэнх фае. Непээрэ
эстрадэм даклоу, оперхэр,
симфониехэр тицикхэгъэ, ар-
истэуми къагурылон фае. Мы лъэ-
ныкъомкы гумэкыгъохэр щитыгъ
нахь мышынами, Йоф аишынам
екололкы тэрэз къызфэдгъотымэ,
а постэури дэгээзэжыгъэ зэрэхъу-
щтым сицихъэ тель, — кыншагъ

ыпшэкхэ зигугуу къэтшыгъэ
фестивалыр Адыгейим щизэх-
шэним зэрэфхэзьырхэр кын-
шагъагъ Аульэ Юрэ. Джырэ уахътэ
культурэм епхыгъэ муниципаль-
нэ еджээнэ 21-мэ ыкчи республике
мэхъанэ зиээ зы учрежде-
ние шъольырим Йоф щашэ.
Унашво ашыгъэмкы, муници-
палиятхэм ашыгъэм ягъын
республикэм ратыжынхэу ары.
Министрэм кыззериуагъэмкы, мыш
дэжым Йофигъо шъхьаэу
къэуцурэр кадрэхэм ягъехъазы-
рын ары, сыда пломэ ахэм
ащыгъибхэм яофшаклэ непэрэ
шапхъэхэм адиштэжхэрэп.
Ашкы УФ-м икомпозиторхэм я
Союз республикэм ішпилэгъу
къыфхэхъунэу зэрэшыгугъырэр
къыхигъэшыгъ.

Сэнаущыгъэ зыхэлт къэлэць-
клюхэм, ныбжыкхэхэм ішпилэгъу
афхэхъуягъенир, ахэм зыкыззэуахын амал
яиэнир пшэериль шъхьаэу зэрэштыр
Наталья Широковам кыншагъ.

— Нэхэе Аслъан лъепкыр зэрэ-
гушхэрэ тикомпозитор цэргийн.
Тэ тимызакью, тикъэралыгъо,
цэгийбым щыпсэухэрэми ащ и Йоф-
иагъэ осцихо фашы, — кын-
шагъ Аульэ Мурат.

Культурэмкы Советэу АР-м и Лышхъэ
дэж щизэхшагъэм зэлүкгүм
къыншагъэтигъэ Йофигъо шъхьаэхэм ща-
тегушигъенхэу, ащ епхыгъэ зээфхэзьыжъ-
хэр къагъехъазырынхэу республикэм
ипашэ профильтэв ведомствэм пшэериль
фишыгъ. Адыгэ шыкшынэр ыкчи пхъэ-
кычхэр Рашид Калимуллиным шуухъаф-
тынэу ритигъэх.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

АР-м и Парламент

Социальнэ фэлтн-фашизм апэрагъэх

Шэкъогъум и 19-м АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм я XXX-рэ зэхэсүгъо илагъ.

Аш хэлэжьагъэх АР-м и Лышъхэу Күмпілүү Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, федеральнэ ыккүү республике къулькъухэм, ведомствэхэм яцаащэхэр, нэмүкіхэр. Зэхсэгтэй зэраачаа Парламентим и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм, аш игуадзэхэу Іещэ Мухъамедре Шъэо Аскэрре.

Хэбзэлахъэу ыккүү мыхэб-зэлахъэу хэхьцэвчир сомэ миллиарди 10-м шокыцт, ар миллион 460-рэ фэдизкэмы ильэсийм ибюджет къыхэхъуагъэм нахьыб. Агъэфедэн фаеу къальтиагъэр пстэумкүү сомэ миллиард 19-рэ миллион 349-рэ мэхъу, Ѣыкагъэу бюджетым фэхъущчир миллион 590-м ехъу.

«Правительственнэ сыхьатэу» цыфхэм социаль нэ фэл-фашлэхэр афэгтэцкэлгээнхэм епхыгтэ къералыгтэо программэр республикэм зэрэглагтэцаклэрэм фэгъехыгтэо пстэумэ апэрагт. Ашт къитетгүштийн АР-м тофшлэнэмкээ ыкли социальнэ хэхъонигтэмкээ иминистрэу Мирзэ Джалбэч. Къералыгтэо программэм къыдыхэлтыгтэхэм ягъэцкэлэн пэтуягтэхьанэу 2018-рэ ильэсиймкээ сомэ миллиарди 2-рэ миллион 714-рэ агъянэфэгт. Ашт ипроцент 70-м ехъур, ар сомэ миллиардэе миллион 900-м нахьыб, республикэ, миллион 640-м ехъур федеральнэ бюджетхэм, миллионы 149,3-рэ мыбюджет къэктуаптэхэм къащыдыхэлтыгтэгъагт. Программэм подпрограммэу 9 хэхьэ. Ахэр гъэцкэлгагтэ зэрхэхуугтэхэм, агъяна-гъэхагтэр зыфэдизми министрэм депутатхэр шилдэгтэозагтэх.

Нэүжүүм повесткэм щигьеэнэфагъэу анах шыхьаалэу зытегуущыягъэхэм аяащ 2019-рэ ильяс бюджетыр ыкли 2020 — 2021-рэ ильэсхэмкіэ агъэнэфагъэр. 2019-рэ ильяс бюджетын ихахьохэр сомэ миллиард 18-рэ миллион 758-м штоги зымыг медицинэ страховани-емкіэ Адыгэ Республикаэ Чыпілэ фондым 2019-рэ ильэсмкіэ ибюджети, 2020 — 2021-рэ ильэсхэмкіэ агъэнэфагъэмий зэхэсигъом щигуущыягъэх. Ац фэгээхыгыгээ законопроектым кыышыдэлтыг таяхъэхэм кыатегуущыягъ фондым ипаашчай

Хягдээудж Марыет. 2019-рэ ильяс
бюджетын ихахьохэр сомэ миллиарди
5-рэ миллион 218-м ехүүщих. Агьефэ-
дэнэу къялтыгтэй аш фэдиз зэрэхүү-
рэп. 2018-рэ ильясым егъэшшагчэмэ,
2019-рэ ильяс бюджетын сомэ миллион
400 фэдизкэ нажыб. Мы законопроект-
ми тегущыгэхи, алэрэ еджэгүумкэ
аштаг.

Депутатхэр едэүгүйэх УФ-м социаль нэ страхованиемкіэ ифонд ишъольтыр Къутамэ 2018-рэ ильясым Іофэу ышла гъэм фэгъэхыгъэ докладэу аац ипашэу Натхьо Разыет къышыгъэми. 2018-рэ ильясым имэзигбүү республике бюджетыр гъэцкілагъэ зэрэхүүгъэми АР-м финанс Іофхэмкіэ иминистрэу Долэ Долэтбый щигъэльзагъэх. А уахтэмкіэ пшъерлытэу зыфағызуцжыгъягъэр зэкэ гъэцкілагъэ зэрэхүүгъэр, хахъохэмкіи, щыклагъэхэмкіи аягъэнэфгъягъэхэм зэ-радэмыхыгъэхэр аац къытуагъ.

административнэ хэуқыоныгтэхэм афэхэйхэгээ законым зэхжокыныгтэхэр фэшьыгтэнхэм ехылгээ законопроект-хэм Къэралыгто Советым — Хасэм иблэктыгээ зэхэсигтуу, закониххувхээм я Советэу Парламентым щизэхашаагтэм иапэрэ зэхэсигтуу игъектотыгтэу аштигүүцүүдэгтэй. Джи мы зэхэсигтэом ятлонэрэ еджэгтумкээ законхэр щашта-гъэх. Спирт хэмийтэу, ау узыгтэчэфирэ шъонхэм (тонизирующие) язырыз щэн аперэ зэхжокыныгтэр зыфэхэхыгтэр.

Ахэр гъэсэнгъэм, медицинэм, культурэм, спортым яучреждениехэм, кэлэццыкүхэр зыщаыгхэм, зихэхьоғуҳэм-ре ныбжыык! Эхэмре зыхэлэжьэхэрэ юфтихьабзэхэм ащауагъэкынхэ фимыт-хэу законым кышело, ау ар зуукъорэм пшъэдэкыжь үхынэу итхагъэп. Джы а пшъэдэкыжьыр щигъэнэфгэгъенэу ары зэхъокыныгъэхэм къащыдэллытагъэр. Автомашинэхэр фэтэрбыэу зэхэт унэхэм ящагухэм, урамхэм, гээпсэфыи! Эхэм аязытхъакыыхэрэм пшъэдэкыжьеу ахыэрэр нахь гэпхъэшгэгъенэу ятлонэрэ зэхъокыныгъэм кышело.

Ахэм анэмыйкіеу чыгыпта зыгъэорыштәжкыләхәм, муниципальна күлүккүм, фетэрбыз зәхэт унәхәм ачыләхәм зәдәгъәфедәхәрәм ягъэкіләжын, нәжъ-түжъхәр ыкты сәкъатныгъе зиәхәр аттыпъэнхәуыштәрә унағыохам афәгъәхыыгъәхәм, АР-м нәмыкі изакон зәфешхъафхәм, Ныбжыкі парламенттәу АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасәм шызызәхәштәгъәм ехылтәгъе Положением зәхъо-кыныгъәхәр афәшшыгъәнхәм афәгъәхыыгъе хәбзәгъәуцугъәхәм, законопроектхәм атегүштәләгъәх, аштагъәх. УФ-м инэмыйкі субъектхәм яхәбзәгъәуцу ор-ганхәр кіәщакто зыфхъуыгъәхәми ахэ-пъягъәх, аттыпъаштагъ.

Пстэумкін юфыгъо 30 повесткэм шыгъэнэфэргъаь.

ХЪУТ НЭФСЭТ.

«Жъоныгъок! Э унашьохэр» агъэцак! Эхэзэ...

Блэкыгъэ тхъамафэм Кыблэ федеральнэ шьолтырым исубъектхэм ягъэцкікло къулыкъухэм ыкчи сабый ибэхэмрэ ны-тыхэу сабыйхэм япункіэ фитыныгъэхэр зылахыгъэхэм якіләццыкъухэмрэ зыщаыгъхэ организациехэм япащэхэм язелукэ Краснодар щыкъугъ.

УФ-м просвещениемкэ и Министерствэ сабыйхэм яфтыныгъэхэр къэухуумэгъэнхэм епхыгъэ къэралыгъо политикикэмкэ и Департамент ипащэу Е. А. Сильяновым аш тхъаметагъор щызэрихъял.

Субъектхэм ягъэцкэлэх органхэм япашхэм зэйүклэх кыышалоть 2014-

рэ ильэсүм жөнөигүйцэвэртэй и 24-м УФ-м
и Правительствэ ыштэгэе унашьор сабый
ибэхээр ыкИ ны-тихэу сабийхэм яплункэ
фитынгүйчэхэр зылахыгъэхэм якIэлэцы-
клюхээр зыщаалыгь организациехэм зэрэ-
шагжсанаклар.

Зэүклем кыышыгушылагъ АР-м гъесэ-

ныгъэмрэ шлэнгыгъэмркіэ иминистрэу Клэрещ Анзаур. Аш къызэриуагъэмкіэ, «жъоныгъокіе унашъохэм» пшъерыльеу къагъеуцигъэхэр юфтьхъэбэ гъэнэфагъеу мы лъэныкъомкіэ зэхащагъэхэм яштуагъэкіэ гъэцкілагъэхэ хүгугъэ. Сабый ибэхэм ыкли ны-тихэу сабыйхэм япүнкіэ

фитыныгъэхэр зылахыгъэхэм япчъагээ
къышыклагь. Аш dakloy къелэцыкхүхэр
зэралыгтыре шыкір зэблахуун альэ-
кыгь – унагьмон зэрэщапхүхэрэм пэб-
лагайеу сабыйхэм япүн зэхащэнэу амал
шилжүүлж.

(Тикорп.).

Нэхэе Аслын ыныбжь ильэс 75-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ пчыхъэзэхахъэр

Лъэпкъыр лъагэу еІэты

Дунаим щызэльаш!эрэ композиторэу Нэхэе Аслын имэфэк! пчыхъэзэхахъэ хэлэжьагъэхэм яеплык!эхэр лъэпкь искуствэм хэгъэшагъэх. Аш ипроизведениехэм цыфыр аплу, щы!эньгъэм фагъасэ.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармоние къягъа-гъэхэм тахапльэшь, тэгушо. Краснодар краим, Къэбертэе-Бэлькъарым, Къэрэш-Шэрджэсүм, Тыркум, Сирием, республикем икъалэхэм, районхэм къарыкыгъэхэр бэ мэхүх.

— Нэхэе Аслын илофшагъэ осэ ин фэтешы, — къытиуагъ Адыгэ Республикаем искуствэхэмк!э иколледжэу Тхъабысымэ Умарэ ыц!ек! щытым ик!элэгъаджэу Шэуджэн Джансурэ. — К!элэцкъуухэр, зыныбжь хэклатгъэхэр, лъэпкь зэфэшхъафхэр пчыхъэзэхахъэм зэфишагъэх. Сэгушо аш фэдэ композитор цэрыло зэрэтиэм фэш.

Тысып!э нэкл филармонием щагъотыщми амыш!эу билет зимы!эхэм талуклагъ. Ахэр Т-уцожь, Коцхъэблэ районхэм, фэшхъафхэм къарыкыгъэх.

Хъаклом, А. Нэгъоим, Щ. Къумыкъум, К. Шымырзэм, фэшхъафхэм къауагъэх.

Тбилиси дэт консерваториеу А. Нэхайм къыухыгъэм иректорэу Реваз Кикнадзе ишүүфэс тхыльэу юбилияром къыфигъэхыгъэм Тэшбу Светланэ къызеджэм, залым ч!эсхэр бэрэ и!гу тэуагъэх.

Стлашыу Къэплъан симфоническэ оркестрэм идирижер. Артистхэм ар ялацэу оркестрэм «Ислъамыем» зэгүсэхэу лъэпкъым итарихъ ехыл!эгъэ оперэр къызэрагъэльэгъуагъэм талэки тыйтугыц!эшт. Непэ шүк!э афэлтэгъурэр, Рашид Калимуллиним къызериуагъэу, Жъогъобыныр искуствэм пытэу зэрэхэуцощтыр ары.

Р. Дзыбэмрэ Адыгейим щаплу-гъэх. Ахэр А. Нэхайм Мыекъуапэ къыригъэблэгъагъэх оперэм хэлэжьэнхэу.

— Жъогъобыным теплтыгъэу сэльти, — къытиуагъ Урысы-ем икомпозиторхэм я Союз

искуствэхэмк!э ашьэрэ еджап!эр Краснодар къыщиуухыгъ. Заводыим, культурэмк!э еджап!эм къарыкыгъэхэр купышко хъухэу А. Нэхайм къыфегу-шугъагъэх.

Пышэ и Къэралыгъо къэзээкъ

«Оркестрэхэм, орэдьлохэм апае произведениехэр ытхыгъэх, Адыгейим иапэрэ лъэпкь оперэр ыуусыгъ. Адыгейим и Къэралыгъо орэдьло— къэшьокло ансамблэу «Ислъамыер» зэхищагъ, художественне пашэу и. А. Ансамблэр тиреспублике имызакъоу, Кавказ шъольтырым щы-ц!эры!у».

хор ихудожественне пашэу, Урысыем, Украинэм, Адыгейим янароднэ артистэу Виктор Захарченкэмрэ А. Нэхаймрэ зэ-ныбдэгъушуу, В. Захарченкэр зэхахъэм къэклон ымыльэкъы-гъами, иофш!эгъухэр юбилияром

Лъэныкъо гупсэр

Теуцожь районым иадминистрации иашау Хъачмамыкъо Азмэт, А. Нэхайм икууаджэу Джэджэхъабле щыщхэр, фэшхъафхэри къыфегушуагъэх. Теуцожь районым инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэу Пчыхъалыкъо Аюбэ юбилияром къыщтихъугъ. Зидан дунэе футбольым зэрэшци!эриол фэдэу Нэхэе Аслын искуствэ лъагэм щыц!эриоу аш ылтыгъатагь.

Мэшбаш!э Исхъакъ, Иэтэбье Игорь, Стлашыу Юр, Лымыщекъо Рэмэзан, Чэмышо Гъазый, Гутэ Рэмэдан, Борэкъо Фатим, Жэнэ Нэфсэт — ахэр ясэнхъатхэмк!э зэфэшхъафых, ягупшишсэхэр искуствэм зэфещэх, А. Нэхайм къыщэтхъух.

Зэлъаш!эрэ ордьлоу, Адыгейим, Къэбертэе-Бэлькъарым, Къэрэш-Шэрджэсүм янароднэ артистэу Нэфышь Чэrimэ гу-щы!э фабэхэр юбилияром къы-фуагъагъэх, лъэпкъэм якултурэ тамэ афэхъоу ылтыгъатагь.

Опсэу, Аслын, Тхъэм насы-ышо, бэгъаш!э уеш!

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Къыфегушуагъэх

Адыгэ Республикаем и Лышьэу Къумп!ыл Мурат юбилей зэхахъэм къыщыгъуагъ. «Оркестрэхэм, орэдьлохэм апае произведениехэр ытхыгъэх, Адыгейим иапэрэ лъэпкь оперэр ыуусыгъ. Адыгейим и Къэралыгъо орэдьло-къэшьокло ансамблэу «Ислъамыер» зэхищагъ, художественне пашэу и. А. Ансамблэр тиреспублике имызакъоу, Кавказ шъольтырым щы-ц!эры!у».

ц!эклэр Kloklo Казбек ыц!ек! А. Нэхайм къыфегушуагъ.

Гур къыгъэлэжьгъэеу, гул-шысэ куухэр уигъэшыхэу къэгүшьи!эгъэ композитор цэрылоу Хъалупэ Джэбраилэрэ Нэхэе Аслынрэ Тбилиси консерваториим щызэдеджагъэх. Ижыре адыгэ фольклоримрэ лъэхъаным щызэхэхтырэ музыкэмрэ Нэхэе Аслын зэрипхынхэ зэрильэкъырэм, исэнхъяа хэшьыкышо зэрэфыри!эр музыкэм къызэрэшигъэльэгъяарэм иеплък!эхэр къарилолагъ. Зэкъош республикаем язэпхыныгъэ гъэлтигъэнэир зэк!эми зэдьярофэу зэрэштыр игупшишсэхэм къа-щыгъигъэшыгъ.

Къэрэш-Шэрджэсүм куль-турэмк!э иминистрэу Бэрэкъо Рэмэзан шүүфэс тхыльтым къызеджэм ылж А. Нэхайм иоперэрэ «Бзыкъо заом» щыщ едзыгъохэр артистхэм къа-гъэльэгъуагъ.

Жъогъобыныр мэжъынчы

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармоние и Къэралыгъо симфоническэ оркестрэ, республикем и Къэралыгъо орэдьло-къэшьокло ансамблэу «Ислъамыер» пчагум къызэдихъагъэх. Санкт-Петербург щыпсэурэ Кыык! Софиерэ Къэртэе-Бэлькъарым къикыгъэх

итхаматэу, Урысыем инароднэ артистэу Рашид Калимуллиним. Зэдьрагъашэ, музыкэ дахэм, искуствэ лъагэм гук!э тыхащэ.

Сединим ыц!э зыхыре за-водэу Краснодар дэтэм А. Нэхайм иныбжык!эгъум рабочэй Ioф щишаагъ, культурэмк!э ыкли

къыфегушуагъэх. Мэшбаш!э Исхъакъ игущы!эхэм атэхыгъэу А. Нэхайм ыуусыгъэ «Ижыре ордьло» къэзээкъ хорым гурзыфищэу къыуагъ. И. Мэшбаш!эм игущы!эхэм атэхыгъэхэм нэмийк! орэдхэри зэхахъэм «Ислъамыем» иартистхэу С.

Іэнэ хъураер

Ипоэзие чъэпхъыгъэкїэ зэльашїэ, альйтэ, рэгушхох

Пщэнэуи, пщэфынэуи щымыт акылыр зымыгъехъаулыу, зылэжъеу, ар Хэгъэгум, лъэпкым афэзыгъешъуашэрэр хэтми насыпышу. Ахэм ащыц усаклоу Къуикъо Шыхъамбый. Исабынгъо-кіэлэцыкүгъом кыштегъажъагъеу усэныр кыздыштагъ, фэсакъеу, хигъахъоу, ыухъумеу, игупшисэ лъэкъыхъэгъэ дахэ — ипоэзие цыфхэм аїгу кырильхъаныр ащ фызашокъыгъ.

Ныр, дунәешхом иостыгъэ нэфыр, шьаом ышхъашо кызырэштебэй, сабыйза усэн-тхэн кулаар, зэчий ялыер, гупшисэн зэлпымычжыр Тхъэм клалэм къыхильхъагъехъ. Ыгъехъаулыгъе азэл, иклэцыкүгъомкїэ къиклэу, кілэлгъу-нубжынкїэгъум ыкыл пылкым ильэрьгъу гупсэфэу ицуагъеу, мэусэ, мэгупшисэ.

Усаклоу Къуикъо Шыхъамбый кызыхъугъэр мэллыгъэгъум и 3-м илъес 55-рэ хъугъе. 2018-р тхаклом имэфек илъес. Ар кыдальтизээ, ипоэзие чъэпхъыгъэкїэ, итворческе лъэгъо нэфкїэ зэльашу, агъельялпэу ыкыл цыфхэр зэрэгшоххэрэ Къуикъо Шыхъамбый фэгъехынгъэ мэфек иофхъабэз зэхэцгъене игъо альгъу гуманитар уштыхнэмкїэ Адыгэ Хасэм итхъаматэ. Къуаджэр инхахъжхэм ащищхэр кытпэгъокъыгъехъ.

Зэрэкууджэу зыгъегушхорэ Къуикъо Шыхъамбый нубджэту хылэлтэй, АР-м и Лъэпкъ театрэ И. Цэим ыцлэкїэ щытым ирежиссерэу, зэльашеэрэ артистэу Хъакъуй Асплан игъусэу мэфеки пчэгум къихъагъ.

Иофхъабзэр рагъежъагъ. «Къуикъо Шыхъамбый кызыхъугъэр илъес 55-рэ хъугъе» зыфилорэ тхигъешо тыхъыншю шэлтийр нэм къыкедзэ. Еджэркье еджаплэм изэхэхьэлпэ унэ пхэнтлэкү нэкл илжээл. Иофхъабзэр шууфес гущилкїэ кызызчухыгъ ыкыл зэришагъ еджаплэм иофышэу **Дэгужые Фатимэ**. Кілэлцыклю Ыгъыпэу «Жъобъобынным» чъэсхэм язэхэт къашхохэм, адыгэ пшынэ маќэм гур апхъонтагъ. Усаклом

ишилэнэгъе ыкыл итворческе гыгырэ къиклэу **Хъагъур Зарэ** кырылотыкыгъ. Класс зэфэшъяфафхэм арьс кілэлэджа-клохэр үлпкїэу, къабзэу адыгабзакїэ иусахэм къяджагъехъ. Якъуаджэ кыдакыгъе Къуикъом лъытэнэгъеу фырлэр, адыгабзэр зэрякласэр, литератуэрэ зерашеэрэ ашкїэ клагъетхъыгъ. Шыхъамбый имызакъоу, нэмькї усаклохэм атхыгъехэм къяджагъехэрэ къахэгъыгъехъ. Батыш зэшхэу Нартэрэ Батыррэ Дэрбэ Тимур иусэу «Сызышыфаем сэгъэбзэрэбзэ» зыфилорэм дэгъоу къеджагъехъ, адыгэбзэ-нудэлэлфыбзэм ыуасэ клагъетхъыгъ.

Мэфек иэхахъэм посэлэе фэбэ кілэхэр кыышашыгъ Еджэркье гурит еджаплэм ипащэу **Дамыкъо Сайдэ**, лъэпкъ иофыгъомкїэ гъезагъеу иофышхор зылэжъу, район Адыгэ Хасэм итхъаматэ **Нэпшэкъу Амин**, Еджэркье посэуплэм иадминистрации ипащэу **Брафт Руслан**.

— Лъэшэу тигуапэ, непэ ти-къуаджэ гъэсэгъабэ кызызэрэ-клохэр, къуаджэм, лъэпкымык иллакъо ацлэ шуукїэ рязыгъээрэ Къуикъо зэшхэм ащищу, адыгабзэр зыухъумеу Шыхъамбый, аш итворчествэ зиклэсэ цыфыбэр зэрэтихъакъэр. Къуаджэр, районир, республикэр зылэхэрэ цыиф үш-иофшаклохэр арьс, — кытагъ Нэпшэкъуим, — Тыфраз лъэшэу Шыхъамбый иадыгабзэ гупшисэкїэ зеришшээрэмкїэ.

Шыхъамбый иклэлэгъеджагъэу Шышихъэ **Сарэ** ежь ышхъэкїэ усэныр кийгээшшүгъэр усэкло чъэпхъыгъеу апашхъэ зэритир, ухетми Шыхъамбый урыгушхонеу гупшисэ зэрэпкырыльир, ар зэклэ янэ илуклэгъ-түшүгъягъэ, шоогтагъеу зыкхэхъопсыщтагъеу къапхъырыкыгъеу ылъытагъ. Шыхъамбый непэ творческе цыиф инэу, узкырыпльын шэнэгъэрэ акылырэ зэрэлэлхэрэ къыхигъэштэй, іедэб, нэхъой зэрэхэлтийр кытагъ ыкыл сурэтышэу Шыкъ Рэмэзан икартинеу «Адыгэ шуу» зыфилорэр фигъешшошагъ.

Къоджэ посэуплэм ипащэу **Брафт Руслан** Шыхъамбый цыиф гуклэгъушэу, фабэу, зэлухыгъеу зэрэштагъир, лъытэнэгъе зэрэфашырэр, зэхэгүүштэйхъхи, «**Къуаджэу Еджэркъуае и Цыиф гъэшшүгъагъ**» зыфилорэ цэл фагъешшошэнэу зэрэхъухыгъэр кытагъ.

Гуманитар уштыхнэмкїэ Адыгэ республике институтэу Т. Кіэрещэм ыцлэзыхырэм ишлэнэгъелжхэм къагъехъа-

зырыгъе Іэнэ хъураеу «**Поэзие, кызсэптигъ ӏауж**» цэу зыфашыгъэр мыхэм къакэлъыкыгъ. Къуикъо Шыхъамбый кызыхъугъэр илъес 55-рэ зэрэхъугъэм ыкыл итворчествэ дахэу илъесипш зытлүүшм зэрэлжилүүтээрэм ар афэгъэхыгъагъ. Іэнэ хъураеу кызызэу-хыгъыгъ ыкыл адыгэ литературем поэзиемкїэ гъезагъеу иофышхор зылэжъыгъэхэе Хъаткью Ахьмэд, Еутых Аскэр, Жэнэ Къырымызэ усеклэ амалхэр кызызэрэфагъенагъехэм, тиадыгабзэ ибайгъе зэрэхагъехыгъэм, джы ахэм бэклэ анахыккїэми, иусаклэкїэ, иупшисэ гъэспыккїэ Шыхъамбый итворчествэ узэрэдиххырэм, поэзиер, усэныр калам ишлэнэгъэ щыц зэрэхъугъэм, кызызэрэдхъурэм институтын литературемкїэ ипащэу, филология шэнэгъехэмкїэ докторэу **Щэшэ Шамсэт** къатегущыгъагъ.

Филология шэнэгъехэмкїэ докторэу, академикэу, институтын иофышэ шхъалэу **Мамыл Руслан** Еджэркье къоджэшхуу цыиф дэхабэр кызызэрэхыгъеу, зыдэсэм, Шыхъамбый иусэн кызызшэхъагъэм зэрэшшэлжагъэхэр, цыиф чъэпхъыгъэхэм нахыккїэхэр акырыпльхэу непэ зэрээхэхтэм зэригъэрэзэрэд кытагъ. Къуикъо Шыхъамбый итворчествэ, ипоэзие инэшанхээр зэклэ кыиплотыкын амал кыюозытэре тхылтыбэ кыдигъэкыгъеу зэрилэр, ахэмкїэ шэнэгъэлэж-литературоведхэу Щэшэ Казбек, Цуамыкъо Тыркубый, тхаклоу Кощбэе Пшымафэ, ежыри, гупшисэ-зэфхъысийж тхигъэ гъэшэлгъонхэр зерашыгъехэм, Шыхъамбый ипоэзие игъо зэрэлжилхэгъагъэр, зэрэшшагъагъэр, темэ зэфэшхъафыбэр зэрэхъыркырыр, куоу узэррагъэгүшисээрэд кийгээхъыгъ. Шыхъамбый ыкыл еджэркъуаехэм псаунгылкїэ, хэхъоныгъэ инхэмкїэ Руслан афэлэшшагъ.

Къуикъо Шыхъамбый иусэху журналхэм студентэе къашыгъи-утыгъехэм, исборникхэм, томи-

ту хъоу (адыгабзакїэ ыкыл урсысыбзакїэ) къыдакыгъе тхылтийум адэтхэмкїэ — усэхэм, поэмэ «Хъанцэгугащ» зыфиорэмкїэ гъезагъеу къегущыгъагъ филология шэнэгъехэмкїэ кандидатэу **Шхъэлэхъо Дарико**. Усэ сатырхэм, усэ зэфэшхъафхами щылэнэгъэ лъэнэкыуабэу, лъэпкъ шэн-хабзэу къашыротыкылхэрэм къашыуцугъ, гупшисэкїэ амал дэгъу зэрэлэлтээр хигъэун-фыкъыгъ, адыгэ литературем джырэ ухьтэмкїэ иусекло шылынкүе ылъытагъ.

Іэнэ хъураеу усаклом итворческеэ яеплыккїэхэр къышыралотыкыгъэх филология шэнэгъехэмкїэ кандидатхэу, институтын литературемкїэ иотдел иофышэхэу **Шэкю Мирээр Шэуджэн Тэмэрэ**.

Мирэ анахъэу ынааэ зытэгъэвэ Къуикъом итхыльхэм чынпэ гупсэм — куаджэм, пла-кью, лъэпкым ыкыл Хэгъэгушхом ятемэ зэралхырыкырэр, Шыхъамбый ыбзэ зэрэбаир, иупшисэ зэрэтэмбагъор ары. Шэуджэн Тэмэрэ Къуикъом итворчествэ къышыгъигъэштэгъэр шүүлэгъум чынпэу щи-убытагъэр ары. Усаклом бгэшшагъо бэдээдэ ылъэгъоу, зэхижшэу зэрэштагъыр къыхигъэштэгъ. Игупшисэ зафэу, джыри Шыхъамбый нубжыккїэш, псаунгыэр пытэу, къэлэмэр чанэу, ытхырэм хэль мэшшучэр нахь къызэкканэу, хэти зыльщэу, шур нафа къафишшэу творческе гъогушхуу хихыгъэр лъигъэ-котэнэу къыфхэхъохъу.

Къэгущылээ зышшоигоори, къаюштыри хьоигъе, ау еджаклохэр зыхэлажъехэрэ бэгъэлэлжыащэ мыхынену альтаагъ. Мэфеки зэрэлжилэхъэм ыгъэрэзагъэу Хъакъуй Аслын посэлэ фэбэ кілэ къышыгъагъ.

Къуикъо Шыхъамбый кызызшхыгъеу, зышшоигоори, зыншдэгъэе еджаплэм, апэрэ усэ цыккүхэр къышыцшыуцгъэхэе чынпэу къышыгъи-шэнэхэнэу тэлкү къехъылхэгъэу, ауми, зыфыри-къуягъеу юфтхъабзэр зигуукъэл шэнэгъэхэмкїэ институтын иофышэхэм, къоджэ еджаплэм къапэхъохъыгъем, цыфыбэу щылэгъэ пэпч ацлэ къыриозэ, «тхаягъэлэгэсэу» инир агъэрэзагъэу ариуагъ. Кілэлцыклю Ыгъыпэу «Жъобъобынным» «иартист» цыккүхэм якъэшшо дахэу «Ислъамыемкїэ» мэфеки юфтхъабзэр ахыгъэгүшхэе. Хэти гуаххор ыгъэрэгэу игъогуп тэхъажагъыгъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет. Сурэтхэр мэфеки къышытирахыгъэх.

Жъугъэу зыпымылхэр нахь гъешгэйон

Цыфым мурад гъэнэфагъэ зыфигъеуцужьэу, таубытагъэ хэльэу аш екуюалэмэ, игухэльхэр кызэрэдэхъущтхэр джыри зэ къэзыушыхъатыжхэрэм ашыщ предпринимателэу зигугуу къэтшымэ тшоигъор.

Битэ Айдэмыр непэ щылэ компютерхэм атекхэу, техники ямышыкэ кыдигъякыным нэсынэу иклэлэгүм егушишэштигъэп, ау джыри зызымыншомбгүгъэу, жъугъэу цыфхэр зыпымылхэр. Иоф горэ ежь инаунаа ыгъэпсынм сидигуу клахъопсыштигъэ. Къызыхъуягъэ къудажу Улапэ игурыт еджа-плэ ия 8-рэ класс къызеухым, автотранспортнэ техникумэ. Мыеекуапэ дэтым нахь чыжээ кон амал илагъэп. Аш ыужими, 1990-рэ ильэсхэм къэралыгъом зэхъокынгъэу къыфахьыгъэхэм апкэ къикыкэлоо иофшэлээ чыпшэхэр щымылхэр эзхум, водитель иофшэлэн нэмыкэ ыгъотыгъагъэп. Арэу щитми, ыгурибытаагъэр чеци мафи ышыхъэильтигъ.

Аш къыфаклоным пае иеджэн лыгъэктэн фаеу зэрэштигъэ къыгурьозэ Мыеекупэ технологическе университетын (ашыгъум институтыгъ) чэхъажыгъагъ. Зэрэшмыгугыгъэуи аш имурад нахь пэблагъэ ышыгъ. 2004-рэ ильэсийн Францием щеджэнэу клаугъэхэм ахэфэнэу инаасып къыхыгъ.

— Аш ыпкэ хэмилтэй щылэ

тыгъэп, — ыгу къэкыжы Айдэмыр. — Ищыклагъэм фэдизир ерагъэу зэуузгъяки стыгъэу, тъгупкэ сомэ минитф сышыкли, сийгүсэхэм сышыланэнэу хъугъагъэ.

Таубытагъэ хэльэу имурад екдолэн, рихыгъяагъэр къызакыклоо пхырицын шенэу хэльыр джащыгъум къэлэгъогъагъ. ыгу клоодэу е къэлэгъу таурыкагъэр къызтыримыклоо ахьщэр къыгъоти, акхэхъажыгъагъ.

Электроннэ коммерциемкэ Дунэе академиер аш къышуухыгъ, Интернетымкэ товархэмрэ фэлэ-фашэхэмрэ цыфхэм алэкшэхъэгъэнхэм епхыгъэ сэнхъват щызэргицэгъотыгъ. Альэхъаным Интернетыр Урысынм къихъэштигъэ нылэп, джыри зыщишшомбгүгъагъэп, тиреспублике къэсигъагъэп пломи хъущт. Зыпарэми джыри игугуу ымьшыгъэу, щылэнгъэми щымыгъэфедагъэуи Айдэмыр Интернетымкэ сатыушынм зыригъэшшомбгъунэу ыуж ихъэгъагъ. 2007-рэ ильэсийн «Интеркорп» ыццэу фирмэ ыгъэпсыгъагъ. Мэкэгъэлхэр, рекламир итэу джы щылэ гъэзет-

хэм афдээу, ау электроннэу ыгъэпсынэу ары зыфэягъэр. Непэ аш фэдэхэр щылэх, зэкэри ахэм афэнэуасэх, зыгорэ зэулигъэхэмэ е къышшфимэ зышигъохэм агъэфедэх, ау альэхъаным ар пышсэм фэдэу бээм къащыхъущтигъ.

Айдэмыри а зэгурмынонгъэр пэриохуу къыфэхъугъагъ, интернет нэклубьор зэхицэнэу ежь иунэе мыльку зеримылэри аш къыхъэхъожыгъагъ. Инвестициихэр къыхаригъальхъэхэмэ шоигъуо аш фэдэ амал зиэхэм зағигъази шъхьаем, игушишэ къызыгурьон, зышигъ хун ыгъотыгъэп.

Арэу щитми, аши къыгъеуцэп, джыри цыфхэр жъугъэу зыпымылхэр иоф къэгупшысыгъэнэ, зэхэшгэгъэнэир илэлэлэл ышыгъэп. Аш фэдэу идее гъэшэгъонхэм ауж имыкызэ, автомобилим итнэу компьютер ильэс 9-кэ узэклэбэжьимэ къыгупшысигъ. «Автобит» зэрдэжагъэр. Интернетын пышагъэу иоф ешээ, непэ компьютерэу, телефон зэфэшхъафэу щылхэм амалэу къатыхэрэм къышигъакэрэп, ау... Аши зыпари щыгушуукыгъэп, ары пайшь, критикэм клаугъэкыгъ.

— Аш фэдэу сшагъэм дырамыгъаштэу, критикэм сывзагъякыкэ, сывзакыкэхэмэ сифещэ, джыри нахьыбэу клаучэ къысхельхэр, — ыуагъ

рэм ишуагъэкли, корпорациеу «Мегаинтеркорп» зыфилорэр ыгъэпсыгъ ыкы автобитхэмрэ компьютер технику «Битбулкэ» зэджаагъэмрэ къыщыдагъякынхэу Китаем икъалэу Гонконг пэмычыжьэу завод къышызэлихыгъ.

— Мурад гъэнэфагъэ зыфэбгъеуцужьэу, ар къыбдэхъуным уфэбанэмэ, щылэнгъэм зэрэшыпхырыпштигъ сэ нафе къысфэхъу, — ыуагъ Айдэмыр. — Ныжыкыкэу ежь иунэе иоф ыуж ихъэмэ зышигъохэм къэмштэнхэу, къызакымькёнхэу, ямурад фэбэнэнхэу ясомэ шоигъу. Цыфыр щынэу щысымэ, зыпари ышэштэп, зыпари ымышэмэ, иоф лыкто-тэштэп, иоф лыкынкүйтэмэ, ахьщэ илэштэп. Арышь, щынэр гушуагъэкли зэблэхъун фае.

Ар ежь къызэрэдэхъугъэм ишыхъат, иофэу рихыгъяагъэр пхырмыкыгъэмэ, ыгу мыкодэу нэмыкэ къыгупшысыээ лыкто-тэштэп. Зэрэдунай пломи хунэу къызекхъэм, цыфхэр жъугъэу джыри зыпымылхэм о къэща-кло уфэхъуныр пстэумэ анахь гъэшэгъонэу зэрэштигъэр къыгурьуагъэу ары зериуагъэр.

Айдэмыр иапэрэ продукции Адыгейим къышэгъах. Шылыкьеу поштмэ, компютерхэм хэшыкышко афуимылээмэ, иоф зэрэшэрэ зэхэфыгъуае къыпфэхъущт, ау непэ аш фэдэ технику цыфхэм агъэфедэхэрэм къызэршамыгъакэрэ, зыпэ ишыгъабхэрэ зэрэшыгъэхэр, тиреспублике аш фэдэ джыри зэримытэр къыбгурэло. Лыхъаным къыздыхыре компьютер техникум фэшагъэу, Интернетыр бэрэ зыгъэфедэхэрэмкэ гъэшэгъон зэрэхъущтири нафе.

Айдэмыр итехнику нэбгыраэ зыфемынэуасэр ыгъэкыгъошу хъущтими джыри къэшэгъуй, ау иоф зыхэмлэхэу ар къыдэмхыкүми, нэмыкэ гъэшэгъон горэм къэща-кло зэрэфэхъущтири ары. Адыгэ клан аш фэдэу иекийб къэрал зэрэнсэгээми, хъызметшланэ зэрэшигъэштэп. Игухэльхэр пхыришишунхэу тэри тифэлэло.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Иофтхъабзэу «Кэлэцкыкыу тысыпI»

2018-рэ ильэсийн имэзи 10 Адыгэ Республикаэм игъогухэм хуугъэ-шэгъэ 442-рэу къатехъухъагъэм нэбгыре 85-рэ ахэкодагъ, 520-мэ шьобж зэфэшхъафхэр ахахыгъ.

Кэлэцкыкүхэр а хуугъэ-шэхъэхэм зэрахафхэрэм ипчагъэтиреспубликэ къышцыхырэп. Мы ильэсийн имэзи 10 штэмэ, кэлэцкыкүхэр зыхэфэгъэ аварие 44-рэ атхыгъ, нэбгыри 3

ахэм ахэкодагъ, 50-мэ шьобж зэфэшхъафхэр хахыгъэх.

Кэлэцкыкүхэр транспорткэ зещэгъэнхэм епхыгъэ шапхъэхэр зэрамыгъэцакэхэрэр нахь макэ шыгъэним, гъогу хуугъэ-

шагъэхэм япчагъэ къышыгъэ-кэгъэним фэлоришээр иофтхъабзэ шеккогъум и 20-рэ республикэм щыкшт.

Ар пчэдыхжым сывхатыр 8-м ыныкьюокэ клаугъэу аублэшт

ыкы 9-м нэс клошт. Гъогу-патруль къулыкүум инаядхэр анахьэу кэлэцкыкыу тысыпI-хэм апэгүнэгъуу щытыштых. Хэушхъафыкыгъэ кэлэцкыкыу тысыпI-хэр автомобиль-

хэм архтхэмэ, щынэгъончъагъэм ибгырыпх агъэфедэмэ аупльэкштых.

ЛЫУНЭ Тимур.
Хэушхъафыкыгъэ батальонным иротэу N 1-м икомандир.

Тарихъым иджэмакъ

— Сыд, черкес, огушыа? — Подмосковьем къикыгъе тхаклоу, журналистэу Левон сабгъукэ къистеуозэ къисеупчыгъ. — Тызщагъашхэгъе чыпшэр зыфэдэр ошы? Ныбжы къешэнэп! Аш ралорэр «Черкесское ущелье». Мыщ нахь хъакэ лъапшэр арых къашхэ яхбзэр, арыш, ахэм ори уахэфагъеу лъытэ... — Сыда нахыжъеу зи къиз-

рием, Ливан, Иран, Ирак къарыкыгъехэм сахэтэу чыпшэм ташылагъ. Ереван ичыпш гъашгъонхэр къэтплыхъагъэх, йэкиб къэралыгъо юфхэмкэ министрэу Эдуард Налбандян, хэгъэгур къэухумэйнэмкэ министрэу Сейран Оганян талуклагъ, стадионэу «Раздан», хыкумэу Севан, Цахкадзор зыцэ къэлэ цыккур къытагъеплыхъагъех.

Къизэралотэжсырэмкэ, черкес унэгъо заулэ Октябрьскэ революциер теклофэкэ Гюмири икъэлэ гъунэхэм ашыпсэугъ, нэужым ахэм къарыкъуагъэр зими ышшэрэп, ау ахэри, къин алъэгъуми, Тыркуем икъижыгъагъехэу алъитэ.

къемыуагъэр, Левон?! — зэхсхыгъэр зыфасхыщыр сшэштгъяп. Кавказ зао щылагъ, къалэу Гюмири тыкышищыуцугъагъ, идээ базэ къыщтиажэштгъэх. Къалэм имэр къушхъэм хэт посупш цыкку горэм тыдиштгъагъ. Тызщэшыр къешшгъоштугъяп, зекэ нэмык гэгъэгубзэкэ гущиештгъэх,

Нагорный Карабах мэфищэ тыкъетынэу тыкозэ, къалэу Гюмири тыкышищыуцугъагъ, идээ базэ къыщтиажэштгъэх. Къалэм имэр къушхъэм хэт посупш цыкку горэм тыдиштгъагъ. Тызщэшыр къешшгъоштугъяп, зекэ нэмык гэгъэгубзэкэ гущиештгъэх,

гъонэу къиздэклохэрэ чыпшагъ, йэкиб хэгъэгухэм къарыкыгъэхэм ар зэрагъэльэштгъяп. Ильэс къэс нэбгырэ мин пчъагъэ мыш зыщагъэпсэфынэу къэкло, хыкумэ лушъом лут ресторан цыклю пцэжье нэмык зыщамыгъэхъазырэм уахътэр щагъакло. Аш къипеблагъэ зыщахъурэ

пчъагъэ зэрэдэтэйсхъэгъагъэр ары. Ахэм ялэпэлэсэнгъэ ыткэ къикыкэ уцуулэр шлехэу зэтэгъэпсихъэгъэ къэлэ цыкку хуульгъагъэ, ар итеплэхэ уахътэм диштэрэ европейскэ къалэхэм афэдагь.

Арыш, ижыре Гюмири ылъансэ къызщежъагъеу хуурэр Черкес къушхъэ тлуаклэу чыиг

къахэкэу ашхъэ нахь чыжъеу афэхъыжъытгъяп.

Къизэралотэжсырэмкэ, черкес унэгъо заулэ Октябрьскэ революциер теклофэкэ Гюмири икъэлэ гъунэхэм ашыпсэугъ, нэужым ахэм къарыкъуагъэр зими ышшэрэп, ау ахэри, къин алъэгъуми, Тыркуем икъижыгъагъехэу алъитэ.

Нэмык тарихлэжхэм къизэралорэмкэ, Кавказ заор кло зэхъум урысыдээм дэлэштгъэхэ къэбэртэе ыкы черкес полкхэр пшэлтэе гэнэфагъэхэм мыш къышыщуцугъагъэх. Ау полкхэм ацлэхэр, зэопхэр зыщыщыгъэхэ льепкхэр зими техигъеу зэрэштмийтгъяэр, чыпшэу зыщизэхшгъагъэхэм ялтыгъеу зэрэджэштгъяхэр зыщызэогъяэр чыпшэхэм ацлэхэр зэрэфаусыгъагъэхэ гэнэфагъеу щит. Арыш, урыс полкхэрэу зи черкеси зыхэмийтгъэхэм зэрэджэштгъяхэр къыхэкыкэ чыпшэ «Черкесское ущелье» зэрэрамыуагъэм ухьырэхьышэнэу щитэп.

Мы къэбарым фэгъэхыгъеу джыри упчэу къэуцурэр бэ. «Черкес къушхъэ тлуаклэу» итарихъ зытетым тетэу зэбгъэшэн хъумэ, уахътэ ишыклагъ, икэрыкэу Армением уклон фае.

НЫБЭ Анзор.

гъогухэм атетхэ тамыгъэхэр, ацлэхэр ермэлхэмзэкэ тхыгъагъэх. (Ильэс заулэкэ узэкэлбэжкэм зеклоним нахь зырагъэшшомбгууним фэшл инджелизыбзэкэ атыратххэхэу рагъэжъагъ). Ежь посупш къушхъэ тлохэ шхонтэ дахэм дэсигь.

Хыкъумэ лушъом тыщагъэшхагъ. Іанэм форель, шашлык, люля-кебаб, долма, лавашыр тетыгъэх. Ылжыкэ къызэрэшшэжыгъэмкэ, посупш цыклю бэрэ тыздэмийтгъэм ыцлагъэр... Черкези дзор — Черкесское ущелье — Черкес къушхъэ тлуаклэ. Ильэсипш фэдизкэ узэкэлбэжкэм ачыпш цыккур зэрэштгъэхэр Гюмири къэлэ гъунэхэм ашыпсухэрэмрэ арых. Джы ар туристхэр ашлогъешлэ-

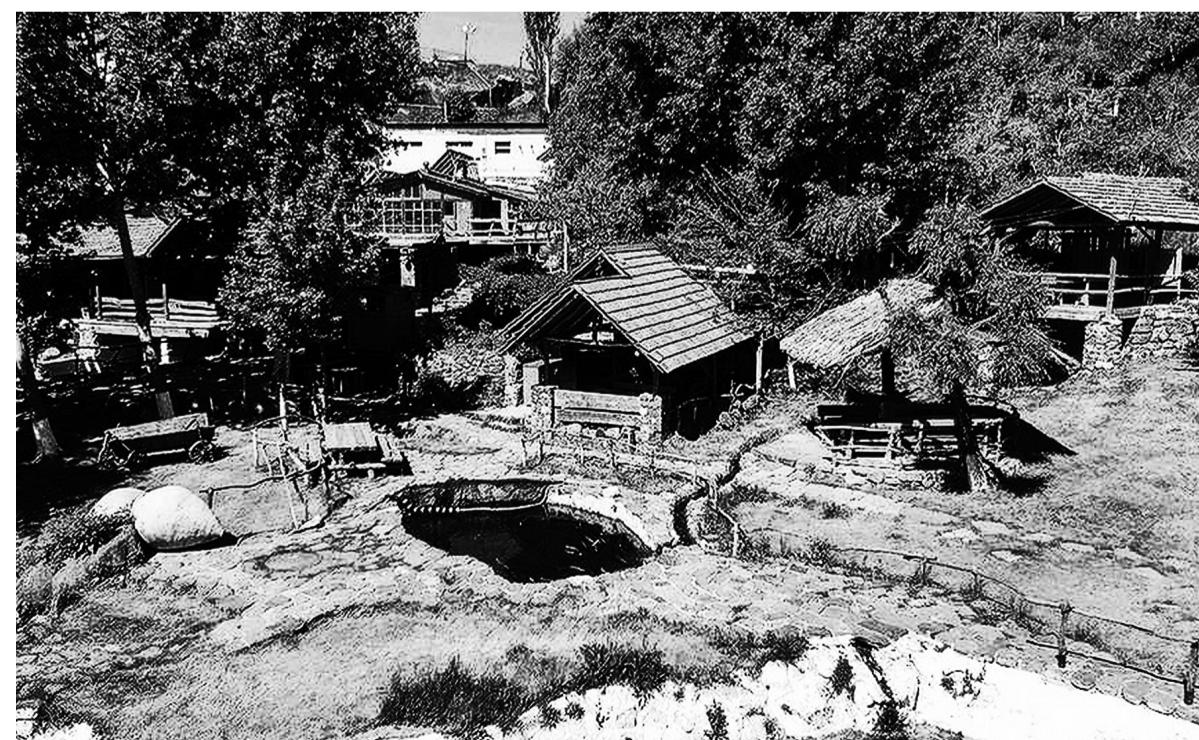
хъызметшлэпэ щизэхэшагъ, форелыр ыкы лососыр щаьыгъых, пцэжье къышыдагъэкы. Зыгъэпсэфаклохэр щегупсэфых.

шхонтэ дахэхэр бэу къызщыкъхэу тильэпкъэхэр тэлкурэ зыдэсигъэхэр ары.

Зы шэнныгэлжэ купмэ посупш цыкдум ыцэ къызтекыгъеэр

Ижырэ Гюмири ылъансэ къызщежъагъеу хуурэр Черкес къушхъэ тлуаклэу чыгъ тихонтэ дахэхэр бэу къызщыкъхэу тильэпкъэхэр тэлкурэ зыдэсигъэхэр ары.

Ежь Черкес къушхъэ тлуаклэм пае къалонэу цыфхэм къэбарыбэ ашлэрэп. Интернет-порталэу «Армениан Репортэм» къызэрорэмкэ, тарихлэж купмэ Гюмири къызтекыгъеу алъитэрэр я 19-рэ лшэлгъум Черкес къушхъэ тлуаклэм черкес унэгъуипш

Волейбол. Апшъэрэ купыр

ШШуахыгъэр къашIуехъыжъы

«Динамо-МГТУ» Мыеекъуапэ — «Кристалл» Воронеж — 2:3. ШэкІогъум и 17-м спорт Унэшхуу «Ошъутенэм» щызэдешIагъэр.

«Динамо-МГТУ» — «Кристалл» — 3:2. ШэкІогъум и 18-м спорт Унэшхуу «Ошъутенэм» щызэдешIагъэр.

Ятлонэрэ мафэм ешIегъухэр нахь гъашIеъонэу куягъэр. «Кристаллым» 2:1-у зэнэкъокур ыхызэ, 2:2 пчагъэр хъугъэ. Ятфэнэрэ едзыгъом очко 15 апэ изыгъэкъурар ары теклоныгъэр къыдээхъирер. Ар дэгью спортыменхэм ашэ. Я 4-рэ едзыгъор къинэу куягъэ. Клэухым нэсыифэхэ 25:25-рэ, 27:27-рэ пчагъэр хъугъэ. Гумэкыгъохэм ахахъозэ ешIегъум тылтыгъильэштыгъ, 31:29-у «Динамо-МГТУ-м» къихыгъ.

Ятфэнэрэ едзыгъор тиешлахъохэм къяхъыльэкъигъэп: 5:1, 7:3, 14:7, 15:8.

— Ящэнэрэ чыплем «Динамо-МГТУ-р» щыл, — къитиIуагъ тренер шхъяаэу, Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэ Павел Зборовскэм. — Джырэ уахтэ тиешIакло заулэме шьобжхэр къатырашагъэх, зэлукIегъухэм ахэлэжъэнхэм фэхъязырхэп. Нахь ныбжыклохэр етэгъашIэх. Сыдэу хъугъэми, финалым тыхэфэным тыфэбэнэшт.

Тыгъэгъазэм и 4-м «Динамо-МГТУ-р» Белгород щешIэшт.

Сурэтым итхэр: «Динамо-МГТУ-р» «Кристаллым» дешэ.

Гандбол. Апшъэрэ купыр

ЛъыкIотагъ, ау къыщанэ

«АГУ-Адыиф-2» Мыеекъуапэ — «Ставрополье-2» Ставрополь — 32:26.

ШэкІогъум и 17-м спорт Унэшхуу Кобл Якъубэ ыцIэ зыхырэм щызэдешIагъэр.

Апэрэ едзыгъор 17:14-у зауухым, ешIегъур зыхыщтыр къешIегъуаеу щытыгъ. Мыеекъуапэ щапIугъэу «Ставрополье-2-м» щешIэрэ Анна Волковар хъакэхэм къаҳэштыгъ, тикомандэ икъэлапчэе Iэгуаор бэрэ къиддээштыгъ. «Адыиф-2-р» нахь псынкIэу ешIеу зеублэм, «Ставрополье-2-м» хэуқыонгъэу ышырэм ипчагъэ хэхъуа, ухумэн Iофхэм ягъэцкIэн къеҳыльэхъы хъугъэ. Тиешлахъохэм Кирилловар, Кожубековар, Куцеваловар, нэмийкIхэри гупчэм ашынхырыкIхэзэ, хъагъэм Iэгуаор радзэштыгъ, 29:20-у «Адыифым» къихыщтыгъ.

Енэгүягъо тиешлахъохэм загээрхъятыгъэ, 31:26-рэ пчагъэр хъугъэ. Аужырэ нэгъеупIепIепу-

хэм «Адыиф-2-р» ыпекIе ильи, Мельниковам къэлапчэем Iэгуаор дидзагъ — 32:26-рэ.

Ятлонэрэ ешIегъур
«Адыиф-2» — «Ставрополье-2» — 30:26-рэ.
ШэкІогъум и 18-м Мыеекъуапэ щызэдешIагъэр.

— Теклоныгы 2 къыдэхъыгъ, я 5-рэ чыплем тышыл, ау финалым тыхэфэным фэш я 4-рэ чыплем тынэсү, зичэзыу ешIегъухэр къэтхъынхэ фае, — къитиIуагъ «Адыиф-2-р» итренер шхъяаэу Никита Голуб.

Сурэтым итхэр: «Адыиф-2-р» «Ставрополье-2-м» Iуклар, тиешлахъо Казыхановар ыпекIе ильи.

Баскетбол. Суперлигэм ия 2-рэ куп

Къэпхыщтмэ, уиешIакЭ къэгъот

«Динамо-МГТУ» Мыеекъуапэ — «АлтайБаскет» Алтай край — 94:71.

ШэкІогъум и 18-м Адыгэ республикэ спорт Унэшхуу «Ошъутенэм» щызэдешIагъэр.

— Тиешлахъохэм хъурдсанэм Iэгуаор бэрэ радзагъами, теклоныгъэр IашIехэу къыдахыгъэу слытэрэп, — къитиIуагъ «Динамо-МГТУ-м» итренер шхъяаэу, Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэ Андрей Синельниковым.

— «АлтайБаскетым» иешIакIе зэлукIегъум къышигъотын ымылъэхъягъэу къэлэгъяагъ. Ятлонэрэ ешIегъур нахь кын къытшыхъущт.

«Динамо-МГТУ-м» икапитанэу Артем Гапошинир Магнитогорске, Тобольскэ ашешIагъэп, шьобжыр

зэригъэхъуяштым пылтыгъ. Медицинэм илофышIехэм яшIагъакIе ылъе тауцожьыгъ, Алтай краим икомандэ дешIагъ.

ЗэлукIегъум Хъакъунэ Русльян Iепэлэсэнэгъэ дэгъу къышигъэлъегъагъ, очко 24-рэ къихыгъ.

нэмийкI ешIакIохэри егугъугъэх.

Тыгъуас «Динамо-МГТУ-р» «АлтайБаскетым» ятлонэрэу тицкъялэ щылкIагъ. Суперлигэм иятлонэрэ куп щылкIорэ зэнэкъохъуу 2019-рэ ильесым мэлъиль-фэгъу мазэм и 28-м аухыщт.

Къимэфэ футболыр

ШШэхэу аублэшт

Мыеекъуапэ футболымкIэ икIымэфэ зэIухыгъэ зэнэкъокъу зыцырагъэжъэшт мафэм гъэзет-еджэхэр къыкIэуучIэх.

Республикаем испорт псэулахъэм япчагъэх эхэлэхээр хэхъо, футболым пыщагъэхэри нахыбэ мэхъу. Адыгэим физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и

Комитет, Мыеекъуапэ спортымкIэ ипашхэр, Республикаем футболымкIэ ифедерация зэхэшэн Iоғыхъохэр агъэцакIэх.

ПэшIорыгъэшIеу къызэрета-

IуагъэмкIэ, ШэкІогъум и 24 — 25-м къимэфэ зэIухыгъэ зэнэкъокъур Мыеекъуапэ щырагъэ-

жъэшт. Унэшшо хэхъыгъэхэр заштэхкIе къэбарым шуущидгъэзэшт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр: Адыгэ Республикаем лъэпкI ИофхэмкIэ, ИэкIыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкIэгъухэм адярияэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет

Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэхэмкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифттыр 12-м нахь цыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкIегъэхъэшт.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысы Федерацием хэутийн ИофхэмкIэ, телевидение-хэмкIэ ыкIи зэлъы-ИэсэкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпIэ гъэорышил, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыыхаутыгъэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
3983
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2782

Хэутийн узьтийн эхэхээр
Сыхытэр 18.00
Зыыхытэр 18.00
Сыхытэр 18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэр
игуадзэр
Мэцлэхъю
С. А.

ПшъэдэкIыж зыгъэхъазырыгъэр
ЖакIэмкIо
А. З.